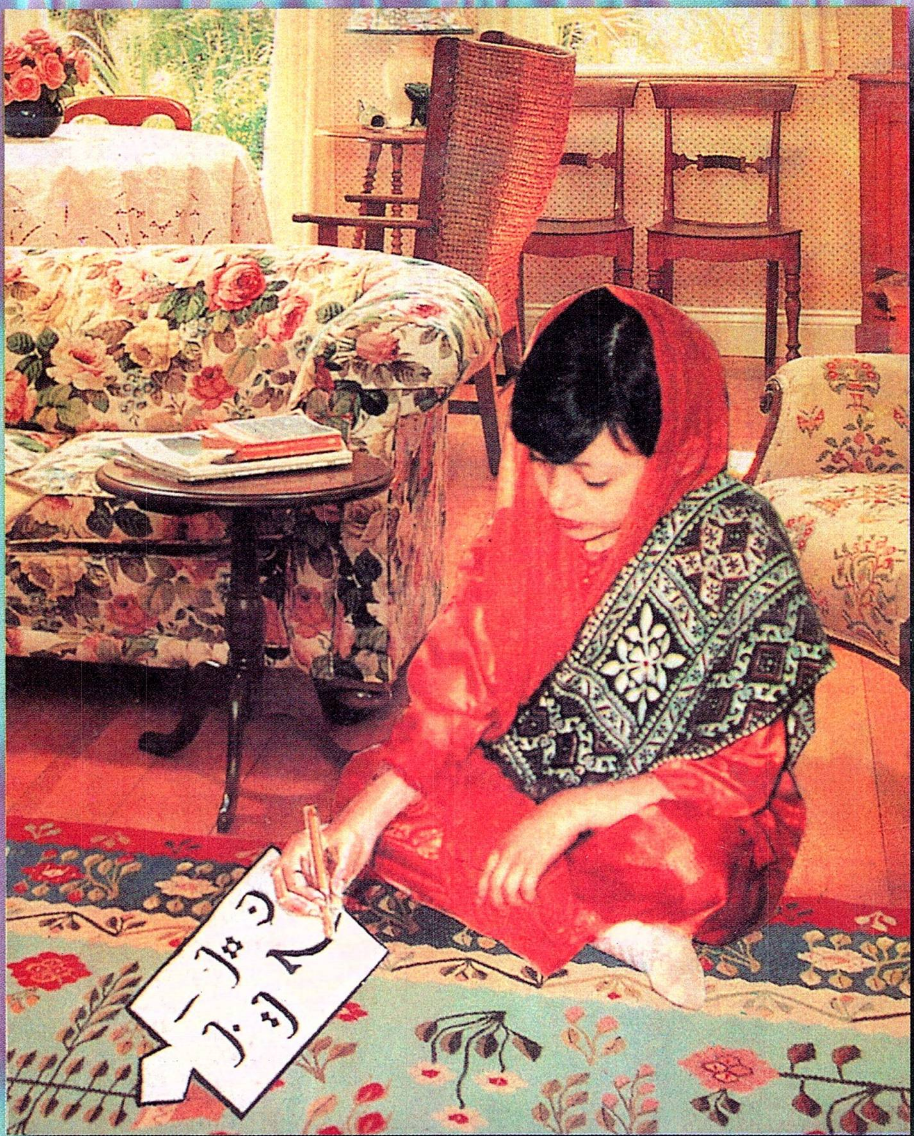
مثالي ٻاراڻو ڪتاب

پروفيسر رٽائرڊ شيخ محمد فاضل

سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو
حيدر آباد سنڌ

مثالي ٻاراڻو ڪتاب

مصنف
پروفيسر (رٽائرڊ) شيخ محمد فاضل

سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو
حيدرآباد، سنڌ
1995ع

سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري جا حق ۽ واسطا قائم

چاپو: پهريون

سال: مارچ 1995ع

تعداد: ٻه هزار

قيمت: ١٢ روپيا

ملڻ جو هنڌ:

سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو

نيشنل هاءِ وي حيدرآباد، سنڌ

هي ڪتاب سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري پاران اشاعتي نگران امين لغاري آزاد ڪميونيڪيشنز ڪراچي مان ڇپائي حيدرآباد، سنڌ مان پڌرو ڪيو.

ٻہ اکر

هيءُ هڪ حقيقت آهي تہ هرڪنهن ٻوليءَ ۾ پرائمري تعليم وڏي اهميت رکي ٿي، ڇوتہ جيڪڏهن پيڙهہ پختي نہ هوندي، ۽ صحيح نموني رکيل نہ هوندي تہ اها اڏاوت يا عمارت جلد ئي ڊهي پوندي. اسان جي اها بدقسمتي آهي جو اسان جي پرائمري تعليم تي خاص توجہ ڪونہ ڏنو ٿو وڃي. هڪ تہ نصابي ڪتاب معياري نہ آهن، ٻيو وري پڙهائڻ وارا استاد، انهن جي ڪهڙي ڳالهہ ڪجي! ڇاڪاڻ تہ استاد صاحبن جي علميت ۽ ذميداري واري احساس جي اسان سڀني کي خبر آهي. هزارين اهڙا اسڪول آهن، جتي استاد پابنديءَ سان ڪونہ وڃن ٿا. ڪيترا اهڙا استاد آهن، جن کي صحيح نموني پڙهائڻ ڪونہ ٿو اچي. انهن مڙني ڳالهين ڪري، اسان جي پرائمري تعليم ڏينهون ڏينهن ڪمزور ٿيندي پئي وڃي. نتيجي ۾ سنڌي ٻوليءَ کي وڏو ڇيهو رسيو آهي.

سنڌي ٻوليءَ جي بااختيار اداري سنڌي ٻوليءَ جي تعليم کي مضبوط ۽ معياري بڻائڻ واسطي ڪي رٿائون تيار ڪيون آهن، هيءُ ڪتاب ان سلسلي جي هڪ ڪڙي آهي. پروفيسر شيخ محمد فاضل پنهنجي ورهين جي مطالعي ۽ تجربي جي روشني ۾ هيءُ ڪتاب تيار ڪيو آهي، جيڪو اسان هڪ مثالي پرائيمر طور پيش ڪري رهيا آهيون. اميد تہ هيءُ ڪتاب پرائمري استادن توڙي شاگردن لاءِ تمام گهڻو ڪارائتو ثابت ٿيندو ۽ پڙهندڙ شيخ صاحب جي هن پورهيي جو قدر ڪندا.

ڊاڪٽر نواز علي شوق
چيئرمين
سنڌي ٻوليءَ جو بااختيار ادارو
حيدرآباد، سنڌ

سيکاريندڙن کي گذارش:

اٽڪل اڌ صديءَ کان سنڌي ٻوليءَ جي تحريري صورت سيکارڻ وارو "سيڪائتو نروار" يا ٻاراڻو ڪتاب "هِجي" واري قديمي طريقي بدران "راست طريقي" موجب لکجي رهيو آهي، پر پڙهايو پوءِ بہ انهيءَ اڳوڻي "تهجي طريقي" سان وڃي ٿو. ويهارو سال اڳ، راست طريقي جي ناڪاميءَ تي ويچاري، مذڪوره ڪتاب جي مُهڙ ۾ "الف - بي" جي تختي ۽ "لاڪنائن" يا ڪَڪ جي پَٽي بہ ڏني ويئي، پر ڪتاب جي تدريسي ترتيب وري بہ راست طريقي موجب رهي، جنهن ڪري ويتر مونجهارا پيدا ٿيا.

سنڌي لئنگويج اٿارٽي پرائيمري تعليم جي سڌاري ۽ واڌاري لاءِ سڄي سنڌ جي برک استادن سان جيڪي گڏجاڻيون ڪيون، تن ۾ استادن طرفان سنڌي پرائيمري جي اوڻاين جي نشاندهي بہ ڪئي ويئي ۽ ان کي تهجي طريقي تي لکڻ لاءِ مشورا بہ ڏنا ويا. هونئن بہ سنڌي ٻولي متحرڪ الآخر زبان هئڻ سبب راست طريقي موجب سيکارڻ نهايت مشڪل آهي؛ ڇو تہ هن زبان جو ڪوبہ لفظ "يڪ آواز" نہ آهي سواءِ "تہ، بہ، نہ، مَ، ۾، ۽" جي. ان جي ڀيٽ ۾ ڪن ٻين زبانن ۾ جملا بہ هڪ آواز سان جُڙي سگهن ٿا، مثلا اردو زبان ۾ "آ"، "جا"، "لا" وغيره مڪمل جملن جو مطلب ادا ڪري سگهن ٿا؛ انهن ڳالهين کي خيال ۾ رکي، اٿارٽيءَ جي اڳوڻي چيئرمن ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ اٿارٽيءَ طرفان ٽن مثالي ٻاراڻن ڪتابن لکڻ لاءِ تعليمي ماهرن کي دعوت ڏني، هيءُ ڪتاب ان سلسلي جي هڪ ڪڙي آهي، جنهن کي سنڌي ٻوليءَ سيکارڻ جي جملي تقاضائن کي نظر ۾ رکي، "تهجي طريقي" پٽاندر لکيو ويو آهي.

هن ڪتاب ۾ جن ڳالهين تي خاص ڌيان ڏنو ويو آهي، تن مان هڪ هيءَ آهي تہ "لکڻ جو عمل پڙهڻ سان گڏ سيکارجي"، انهيءَ ڪري سنڌي ٻوليءَ جي ٻاونجاهہ اکرن مان اڳ ۾ اهي اکر سيکاريا ويا آهن، جي لکڻ ۾ وڌيڪ سولا آهن. اهوئي سبب آهي، جو "الف" کان پوءِ "ري" ۽ "زي" سيکاريا ويا آهن. ٻي ڳالهہ تہ "الف - بي" جي پوري پَٽيءَ پڙهائڻ بدران رڳو ٣٧ آسان اکر چونڊي، انهن جي مدد سان ايڪٽيهہ سبق جوڙيا ويا آهن، انهن سبقن پڙهڻ سان ٻار گهڻي ڀاڱي لکڻ پڙهڻ سکي ٿا وڃن، ان بعد ٻيا ڏهہ اکر (ث، ح، ذ، ص، ض، ط، ظ، ع، غ ۽ ق) سيکاري، ڪتاب کي انٽيهن سبقن تائين پهچايو ويو آهي، پوءِ باقي رهيل پنج اکر (ڄ، ڙ، گ، ڻ ۽ ۾) سيکاريا ويا آهن.

الف - بي سيکارڻ لاءِ روايتي شناختي لفظن کي ڇڏي اهڙا لفظ ڪم آندا ويا آهن، جي اڳئين هلي "ڪَڪ" يا "لاڪنائن" سيکارڻ لاءِ استعمال ڪرڻا آهن. ڪَڪ سيکارڻ جي شروعات اٺويهين سبق جي ٻن مجرد لفظن "رازا" ۽ "واڍا" سان ٿئي ٿي. رازا لفظ جا سمورا اکر پهرين ٻن سبقن جي "الف"، "ري" ۽ "زي" تي مشتمل آهن، تنهن ڪري "ري" جو شناختي لفظ "رازا" مقرر ڪيو ويو آهي. اهڙين ل، پ، ت، ڳ ۽ و لاءِ لاڏا، پاوا، تارا، ڳانا، واڍا وغيره شناختي لفظن طور استعمال ڪيا ويا آهن. مطلب تہ سيڪا ڳالهہ ڪنهن رٿا موجب ڪم آندل آهي؛ جا ڳالهہ پڙهائيندڙن تي ازخود واضح ٿي ويندي. اُميد تہ سيکاريندڙ هن پورهئي جو قدر ڪندا.

پروفيسر شيخ محمد فاضل

الف-ب

ا ب ٻ ڀ ت ٿ ٺ ث پ

ج ڄ جھ ڃ چ ڇ ح خ

د ڌ ڏ ڊ ڍ ذ ر ڙ ز

س ش ص ض ط ظ ع غ

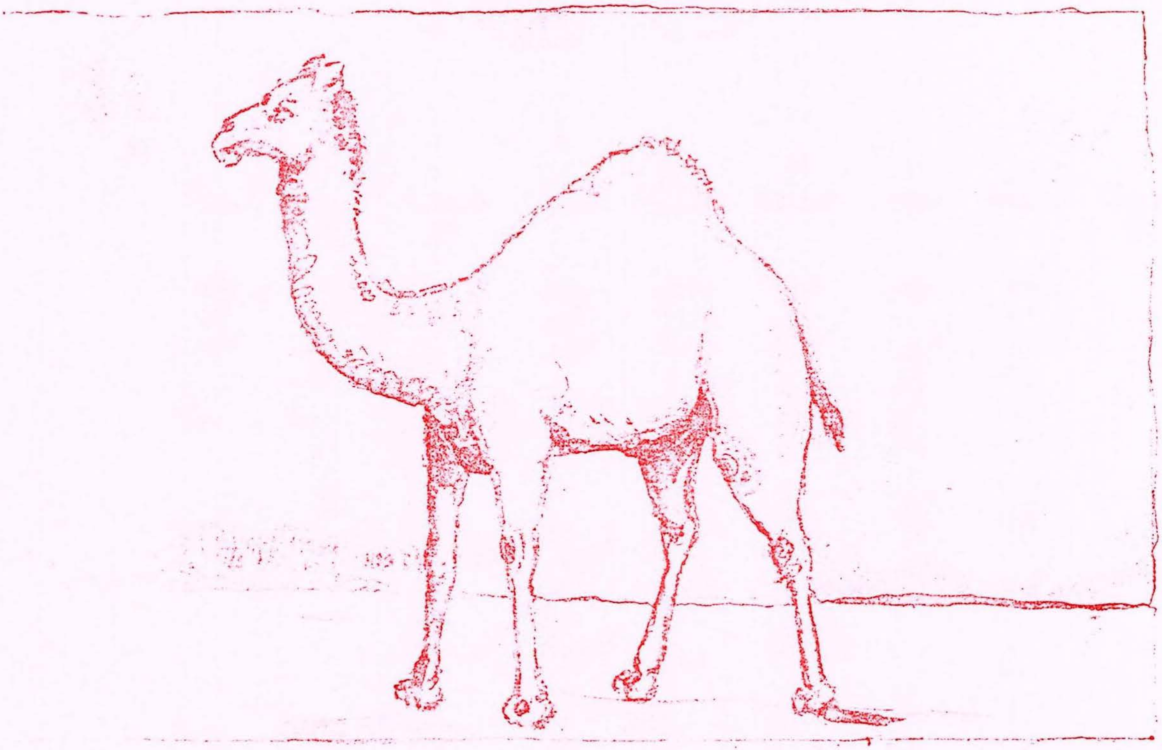
ف ڦ ق ڪ

ک گ ڳ گھ ڱ ل م

ن ڻ و ه ء ي

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

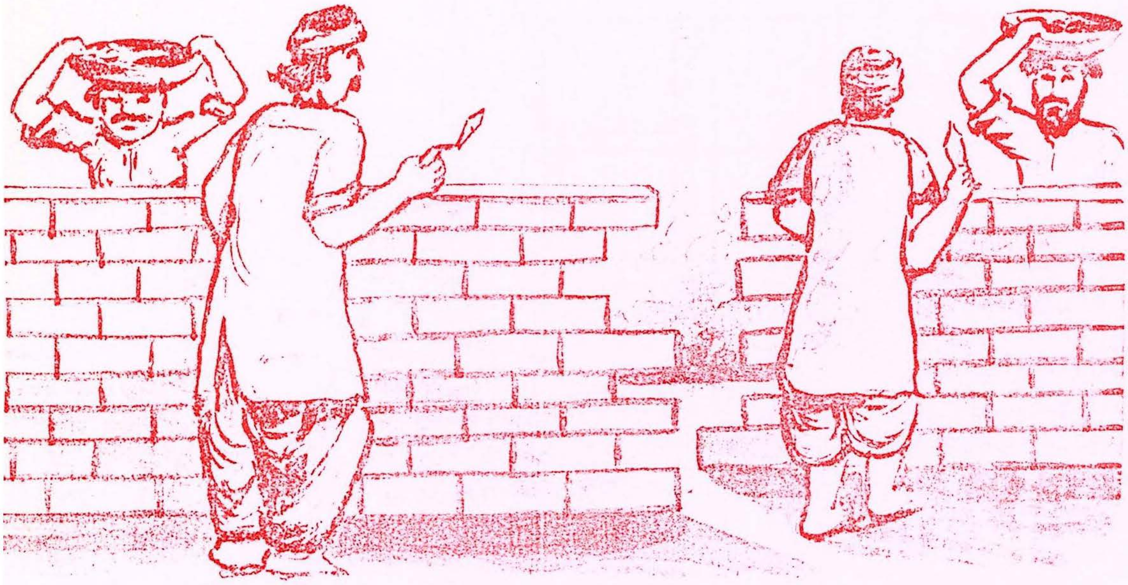
سَبَقُ پَهرِيون

ا

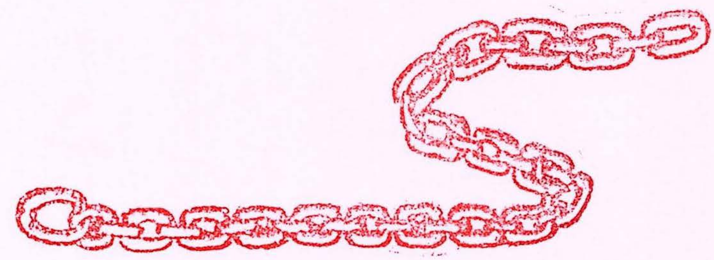
ا ا ا

سبق پیو

ر

ررر

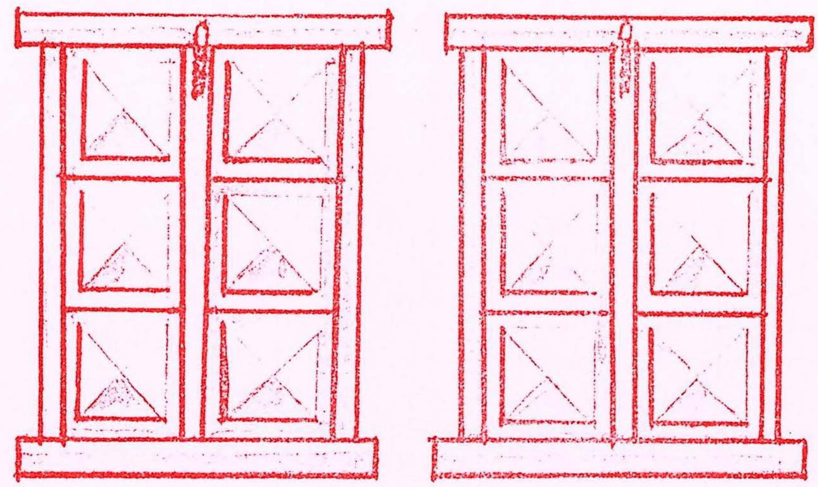

ز

ززز

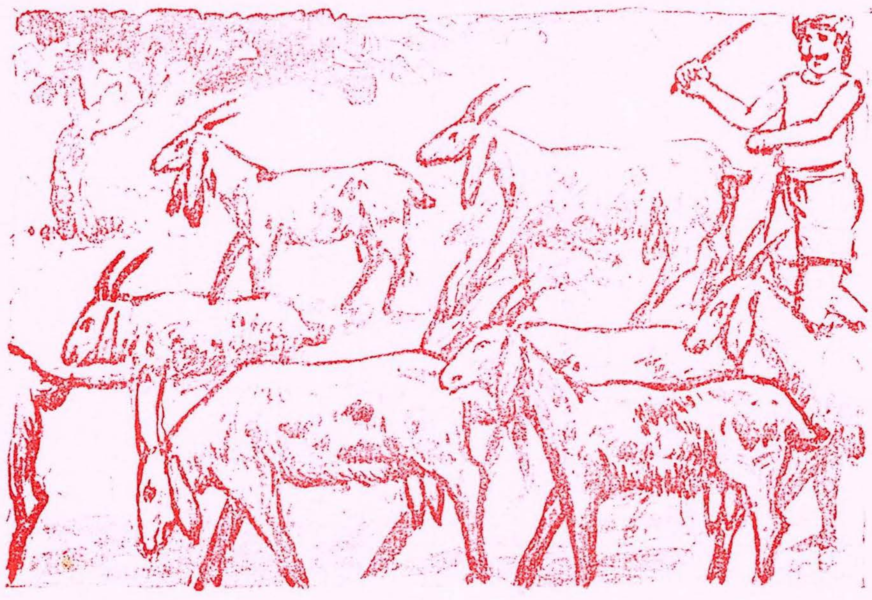
ا رز

سبق ٽيون

د

د د د

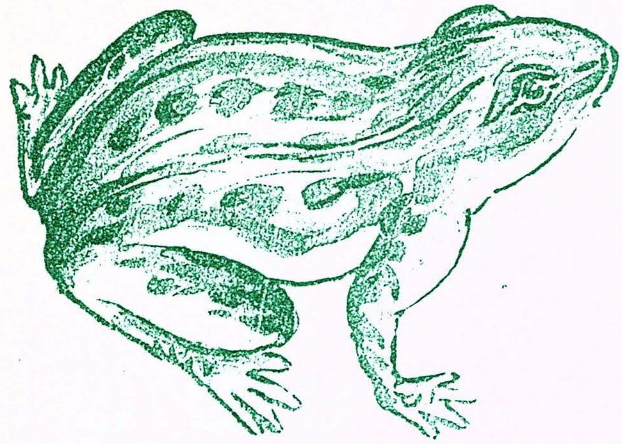

ڏ

ڏ ڏ ڏ

ا ر ز د ڏ

سَبَقُ چوٿون

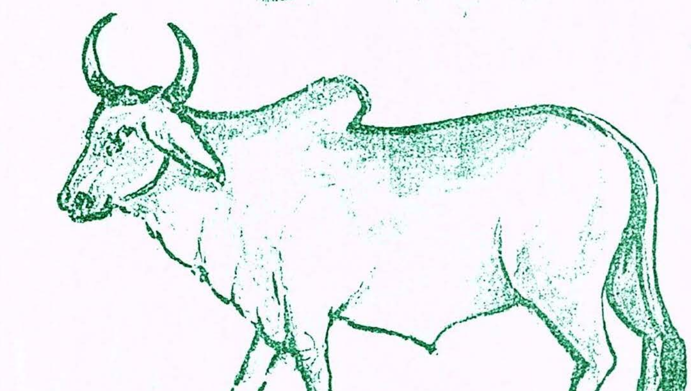
ڏ

ڏ ڏ ڏ

ڊ

ڊ ڊ ڊ

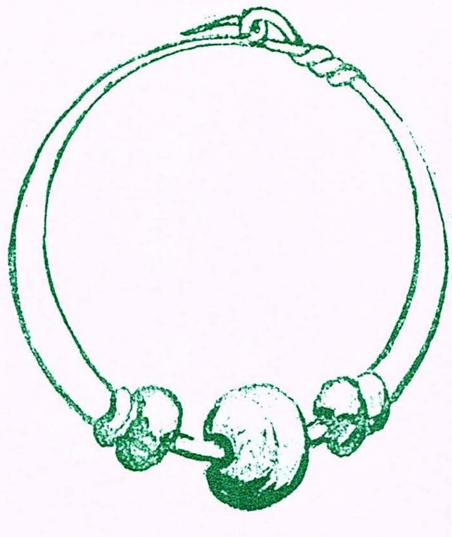

ڍ

ڍ ڍ ڍ

ا ر ز د ڌ ڏ ڊ ڍ

سَبَقُ پنَجون

ن

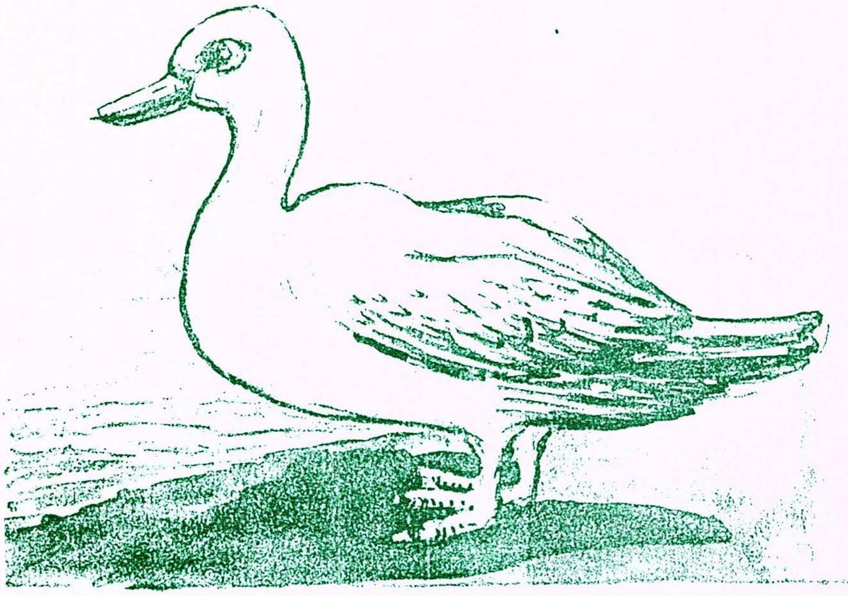
ن ن ن

ل

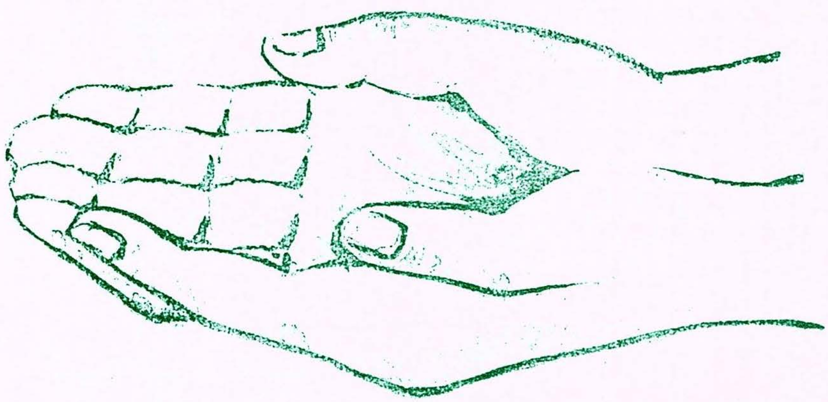
ل ل ل

ا ر ز د ڌ ڏ ڊ ن ل

ب

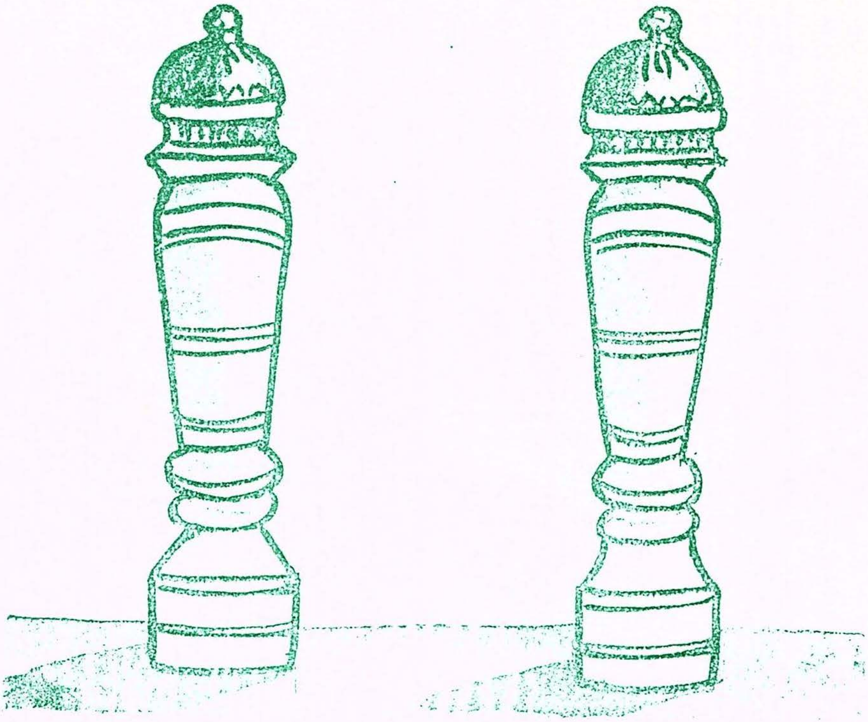
ب ب ب

پ

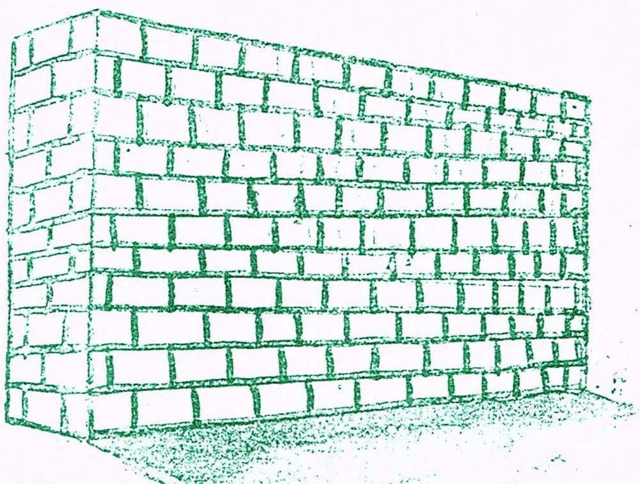
پ پ پ

ن ل ب پ

پ

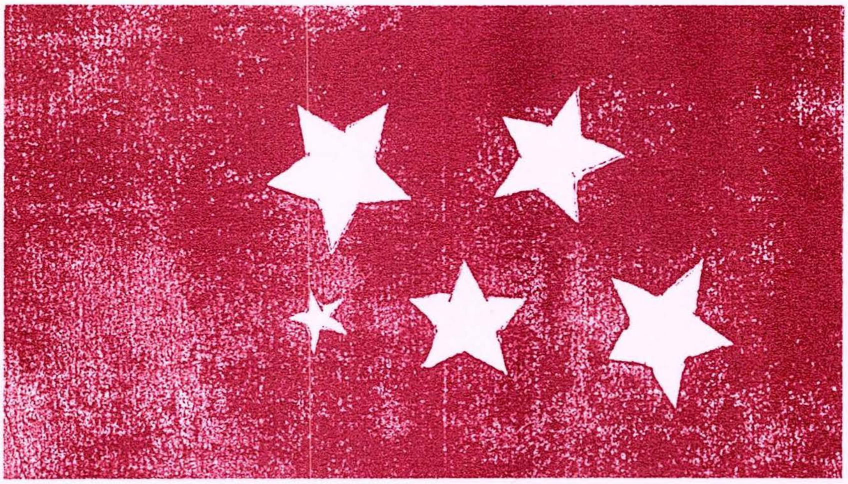
پ پ پ

ڀ

ڀ ڀ ڀ

ن ل ب ٻ پ ڀ

ت

ت ت ت

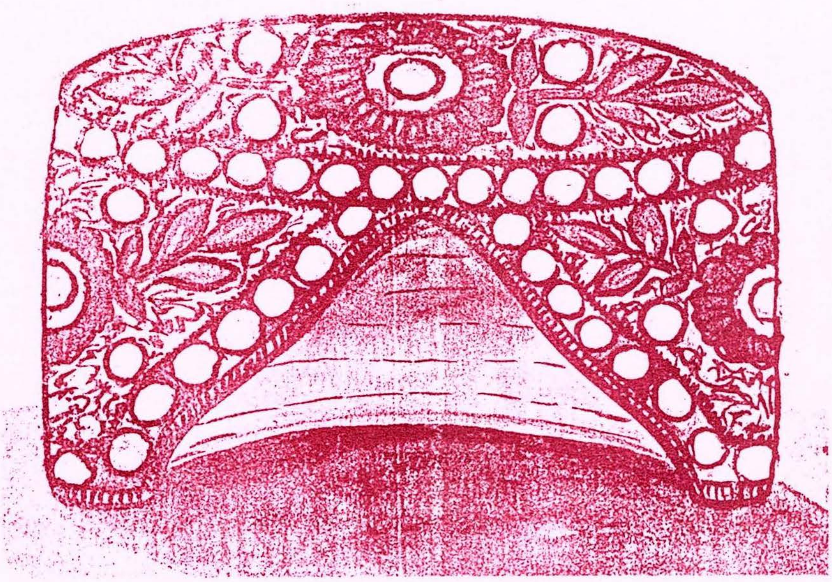

ٿ

ٿ ٿ ٿ

ن ل ب ٻ پ ڀ ت ٿ

سَبَقُ نائون

ٽ

ٽ ٽ ٽ

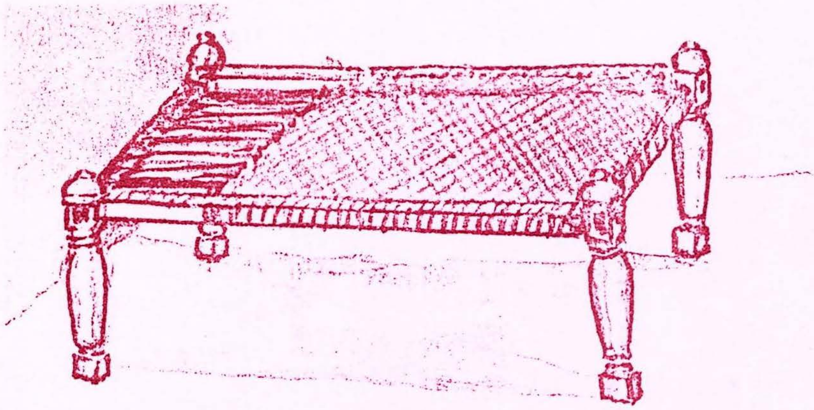

ٺ

ٺ ٺ ٺ

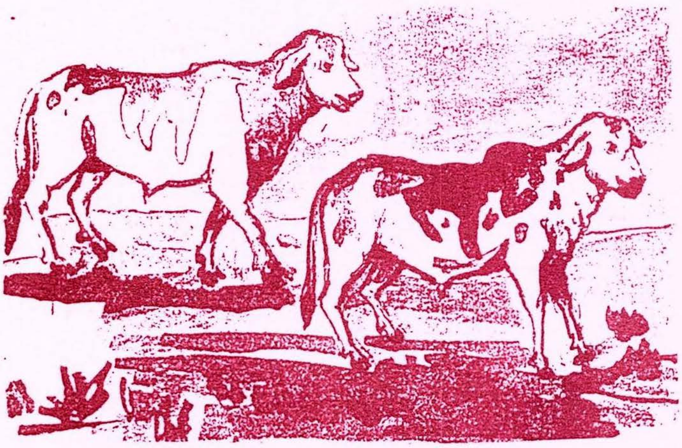
ب ٻ ڀ ت ٿ ٽ ٺ

سبق ڏهون

ک

ک ک ک

گ

گ گ گ

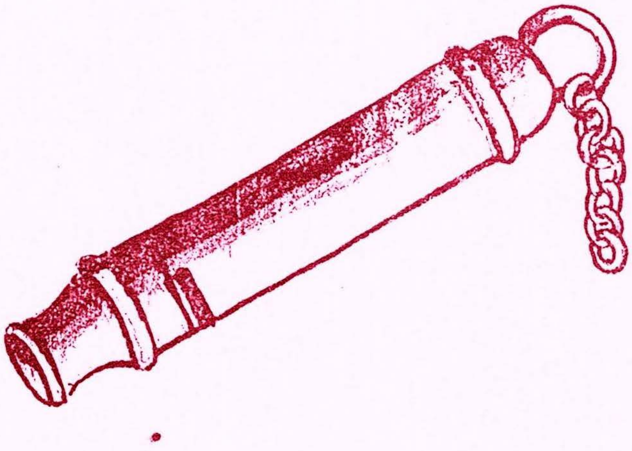

ڳ

ڳ ڳ ڳ

ت ٿ ٽ ٺ ک گ ڳ

سبق یارهون

س

س س س

ش

ش ش ش

ک گ ڳ س ش

سبق يارهون

م

م م م

و

و و و

ک گ ڳ س ش م و

ف

ف ف ف

ڦ

ڦ ڦ ڦ

س ش م و ف ڦ

ڪ

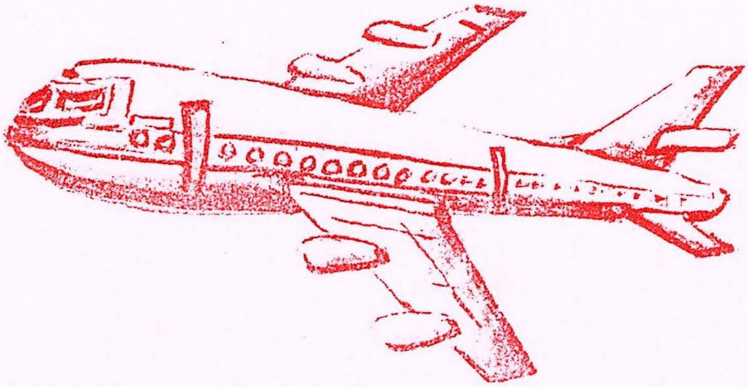
ڪ ڪ ڪ

ي

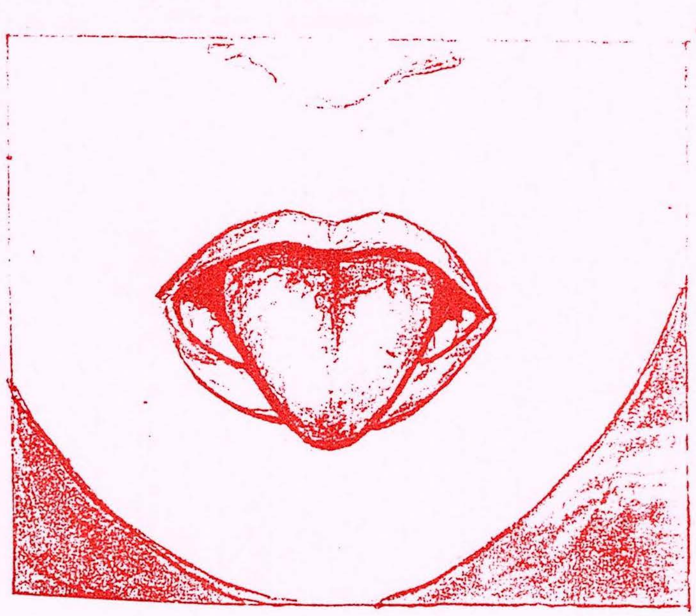
ي ي ي

س ش م و ف ڦ ڪ ي

ج

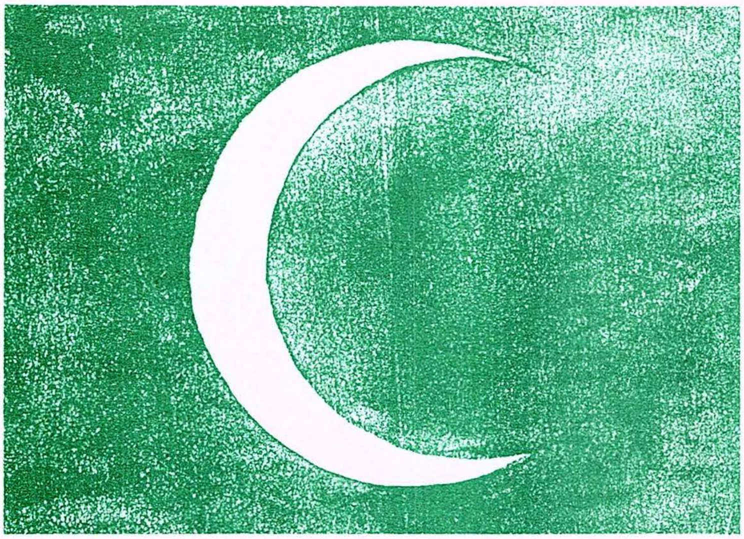
ج ج ج

ڄ

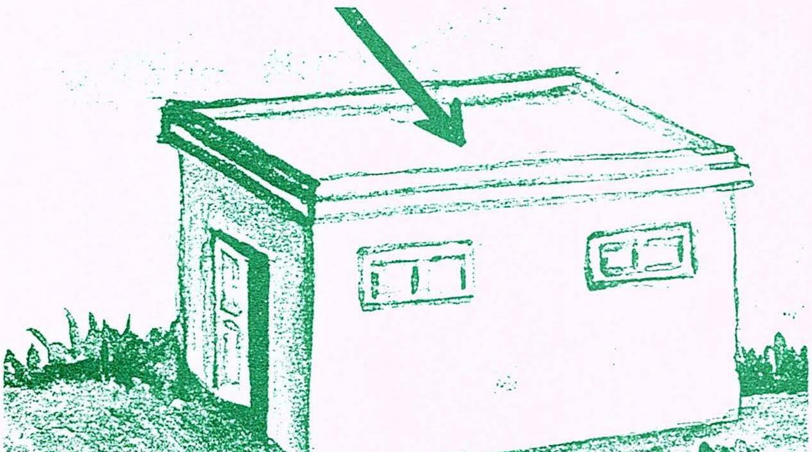
ڄ ڄ ڄ

ف ڦ ڪ ي ج ڄ

چ

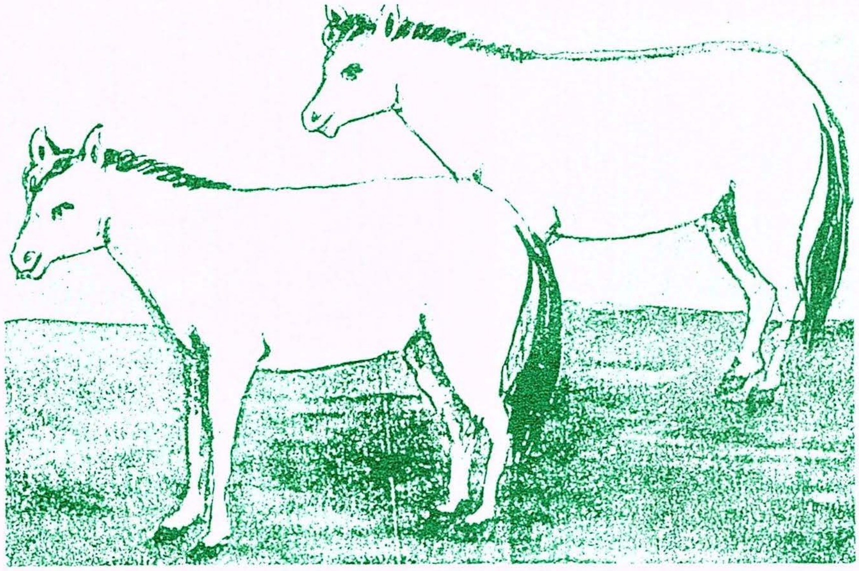
چ چ چ

ڇ

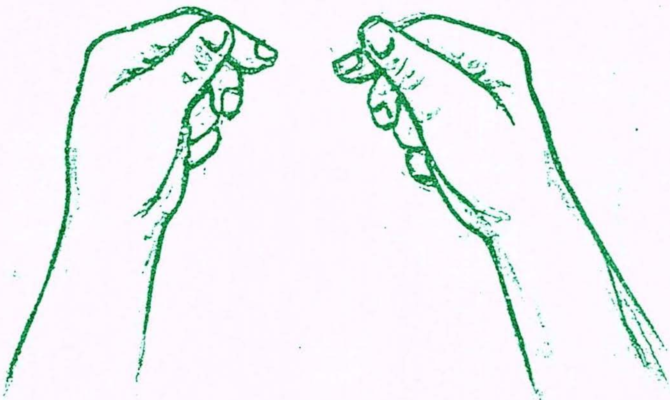
ڇ ڇ ڇ

ف ڦ ڪ ي ج ڄ چ ڇ

خ

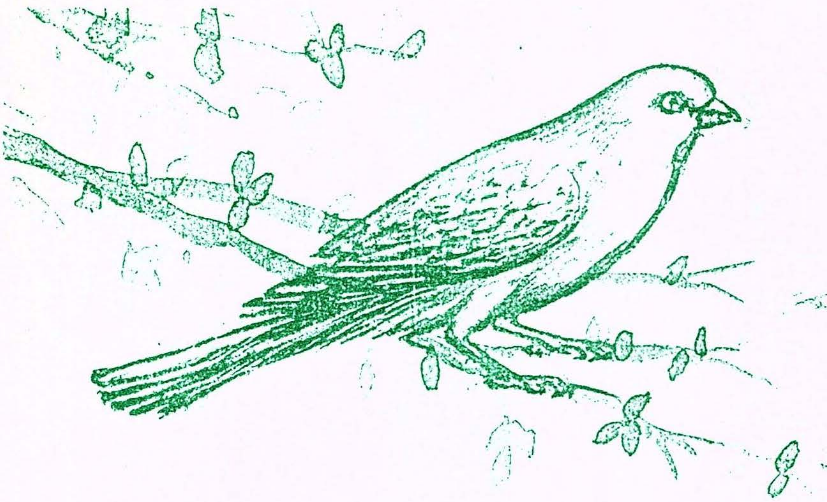
خ خ خ

ھ

ھ ھ ھ

ج ڄ چ ڇ خ ھ

جھ

جھ جھ جھ

گھ

گھ گھ گھ

ھ جھ گھ

رازا

رازا رازا

واڍا

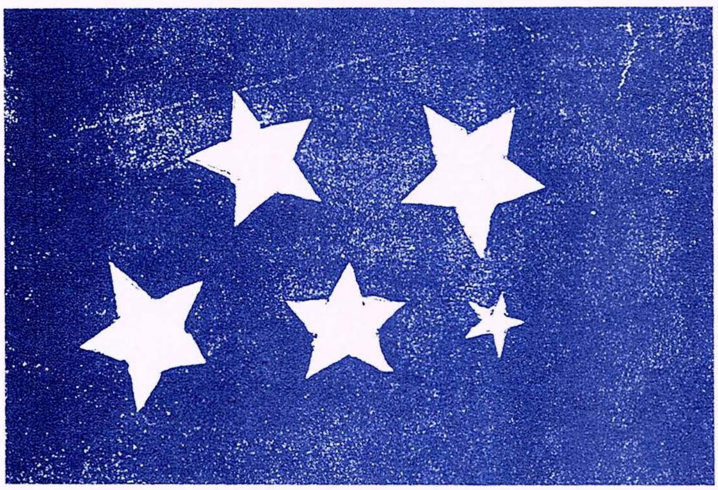
واڍا واڍا

رازا ، واڍا- وارا ، ڏارا

لاڏا

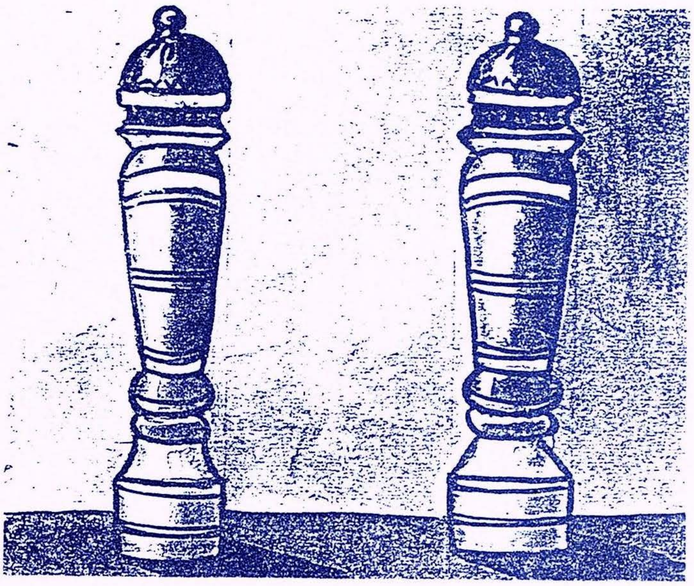
لاڏا ، ڏاڏا - واڍا ، ڏاڍا

ت ارا - تارا

تارا ، وارا ، ڍارا

رازا ، تازا - والا ، تالا

پاوا

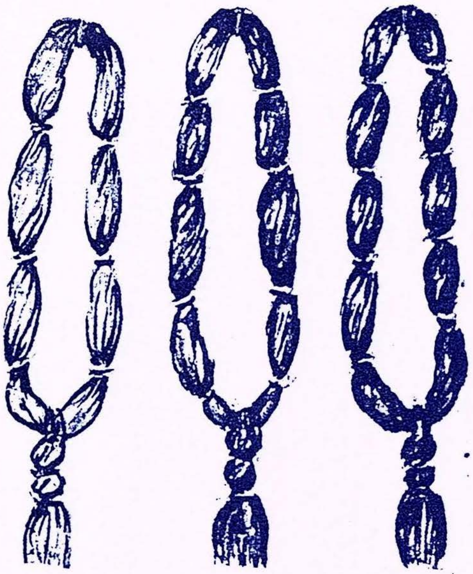
پاوا پاوا

گابا

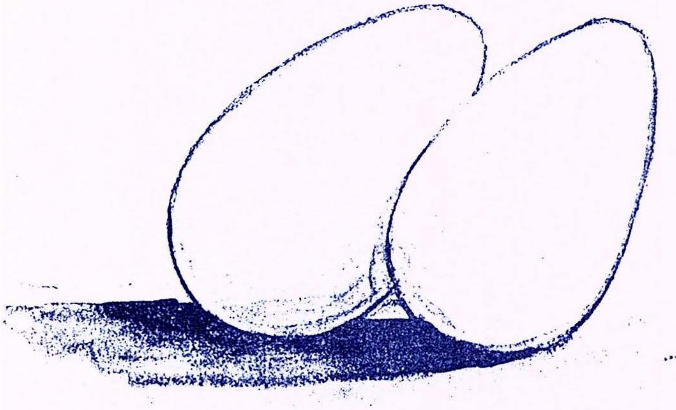
پاوا ، گابا ـ گابا ، بابا

لاڏا ، ڏاڏا ، پاڏا ، گاڏا

ڳانا

ڳانا

آنا

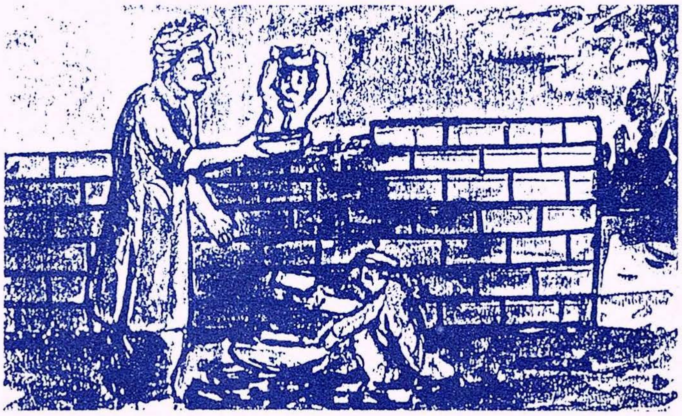
آنا

ڳانا ، آنا ، نانا

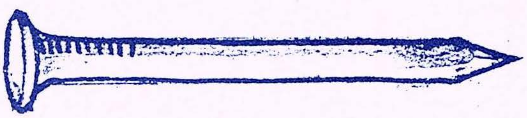
تالا ، نالا

واڍو

رازو

ڪوڪو

واڍو، رازو

واڍو، ڏاڍو، رازو، تازو

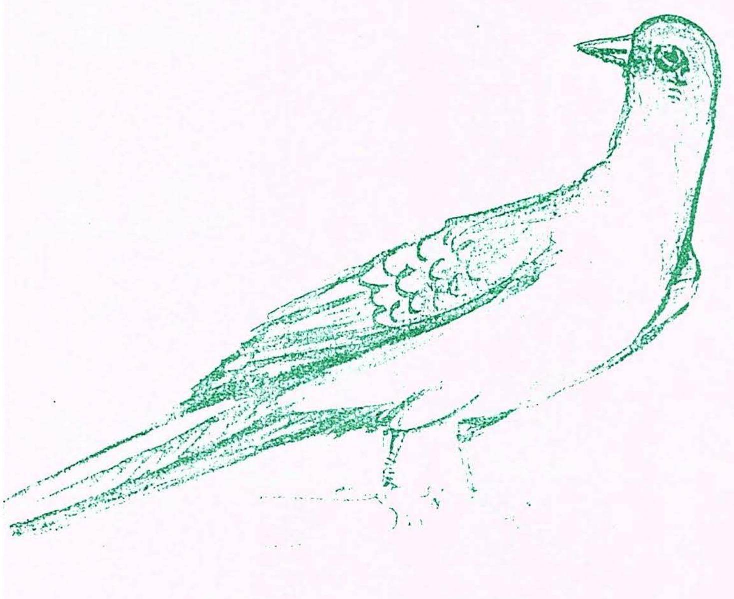
لاڏو، ڏاڏو، گاڏو، ڪوڪو، ڏوڪو

ڪ ي ل و

ڪيلو

ڪيلو، ويلو

ڳيرو

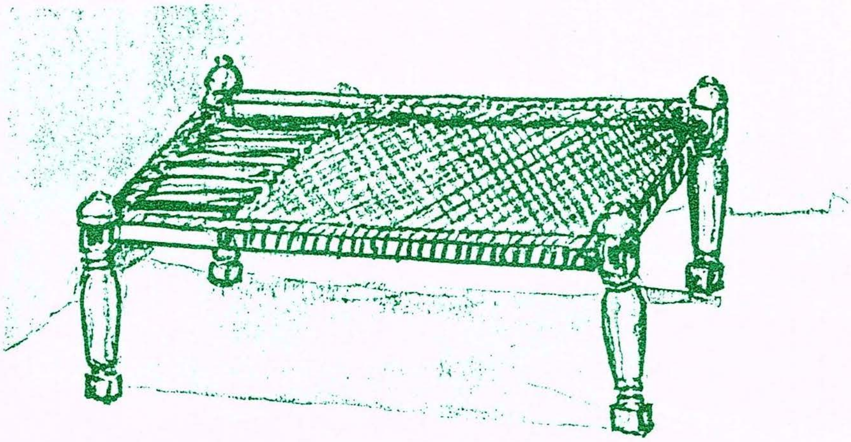
ڪيلو ڳيرو

ڳيرو، پيرو، ڍيرو

بابا ڪيلو ڏي

ڪيلا آيا - ڳيرا آيا

سَبَق پنجويھون

کَٽ

کَ ٽَ

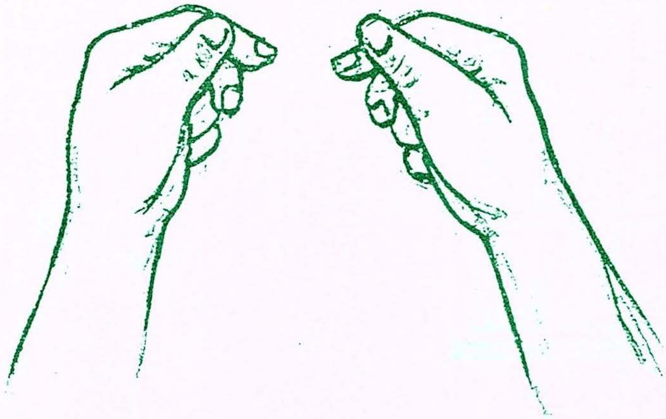
مَٽ

مَ ٽَ

کَٽَ ، مَٽَ ، وَٽَ ، پَٽَ

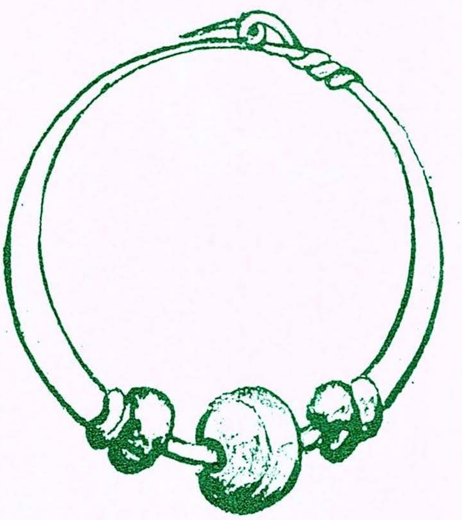
ٽَپَ ، گَپَ ، کَپَ ، لَپَ

پَکَ ، گَکَ ، کَمَ ، بَمَ

هَٿَ

هَ ٿَ

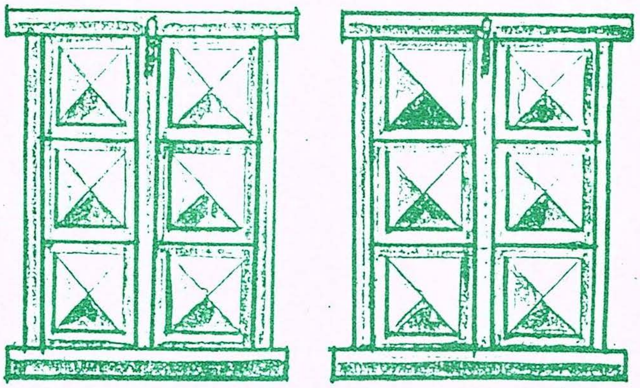
نَٿَ

نَ ٿَ

هَٿَ ، نَٿَ ، وَٿَ

هَٿَ، هَڏَ، هَرَ، ٿَرَ

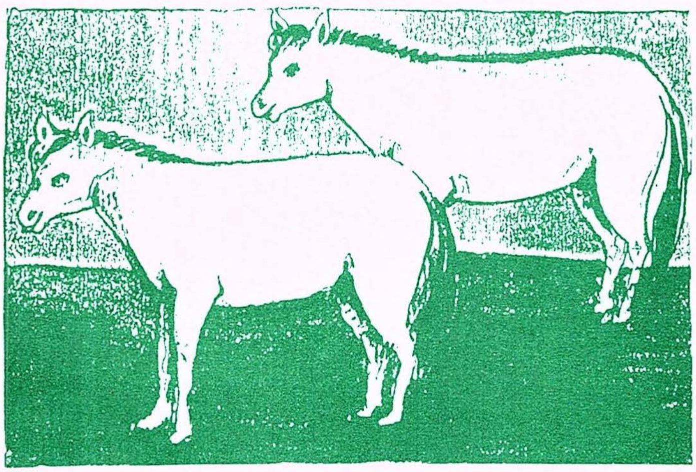
نَڪَ، ٿَڪَ، ٻَڪَ

دَرَ

گهَرَ- گهَرَ

خَچَرَ خَچَرَ

دَرَ، گهَرَ، خَچَرَ

چَپَرَ، مَٿَرَ، پَٽَرَ

خَبَرَ، پَگهَرَ، پَچَرَ

ڊَاکَ

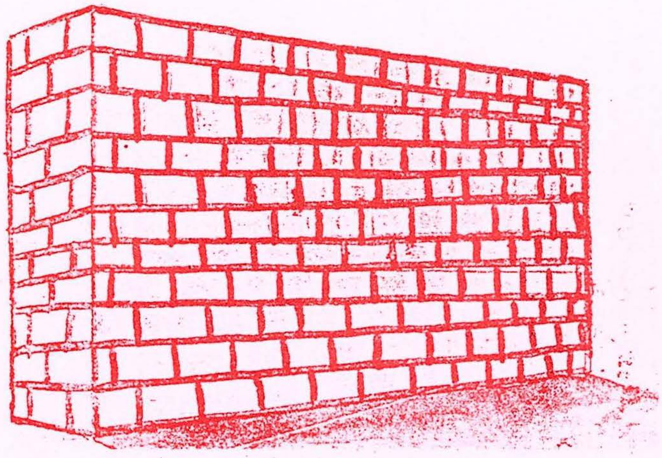
ڦَارَ

ڊاکَ ، باکَ ، لاکَ

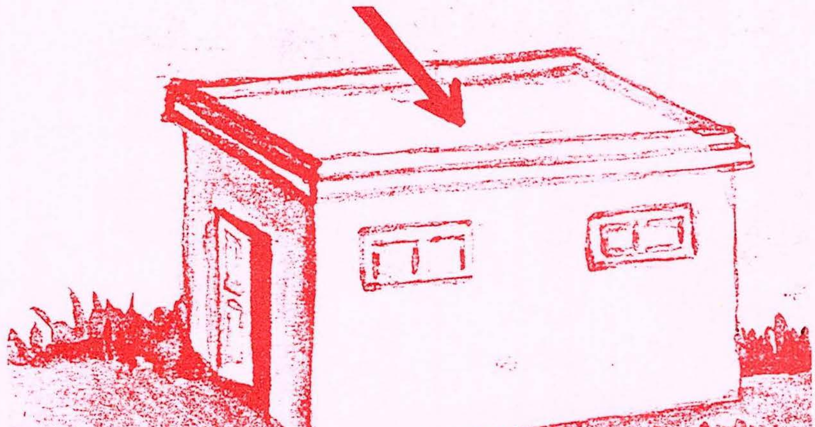
ڦارَ ، تارَ ، وارَ

راهَ ، واهَ

واهَ واهَ.ڳابو آيو آهي.

ڀِتِ

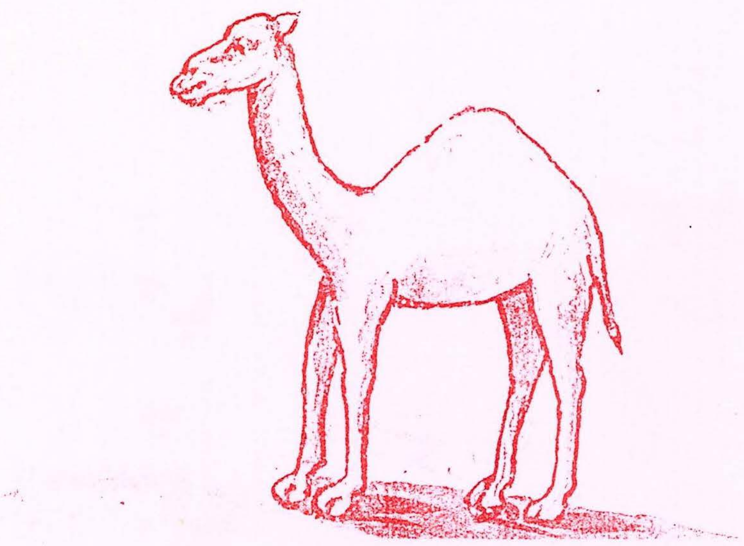
ڇِتِ

ڀِتِ، ڇِتِ، تِڏِ

ڇِپَ، وِکَ، رِڏَ - وَڇِ، وَلِ

ڪارا لاهِ، وَڇِ ڪاهِ.

مَٿَر ڇِتِ، وَلِ نہ ڀِتِ.

اُٺ

ٻُڪ

اُٺ . ٻُڪ

اُٽ . اُٿ . اُپ . پُڇ

ٻُڪ . رُڪ . ڊُڪ

اُٺ اَچي ٿو . ڏاڍو ٻَلو آهي .

سِيٽِي

سِيٽِي

شِيشِي

شِيشِي

سِيٽِي، شِيشِي، ٽوپِي، پوتِي

سِيٽِي وَڳِي، گاڏِي هَلِي.

شِيشِي مٿِي رَکُ.

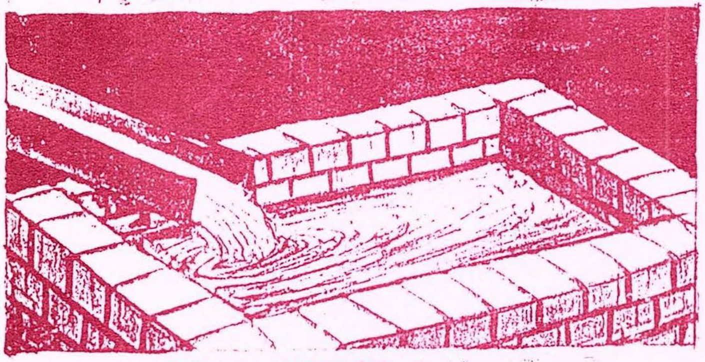
ماسِي مانِي ڏي.

سَبَقُ ٻَٽِيهُون

ث

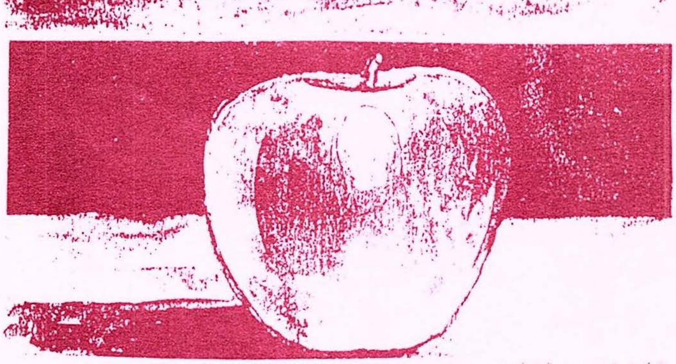
ح

ذ

ص

ض

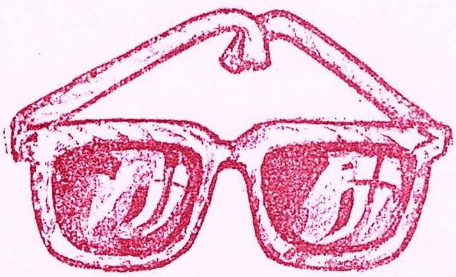
سَبَقُ ٽيٽِيهُون

ط

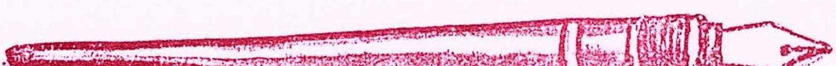
ظ

ع

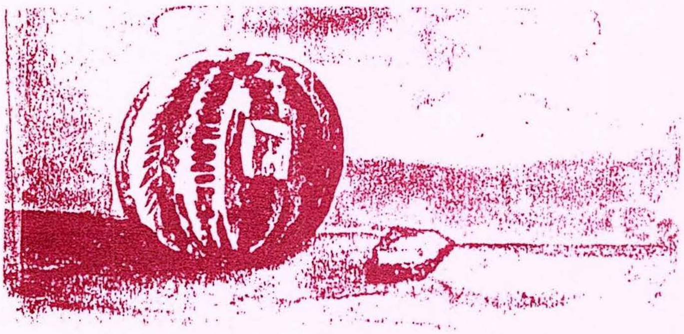
غ

ق

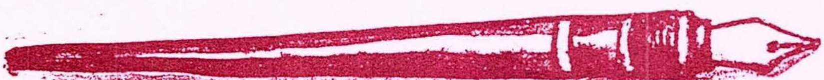

ثَمَرُ

ذَرو

قَلَمُ

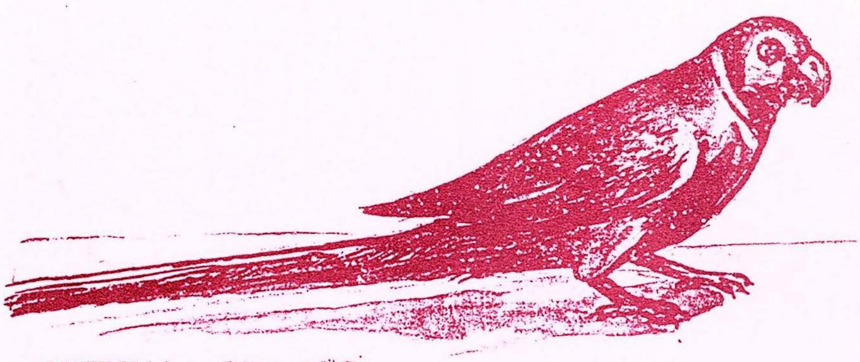

ثَمَرُ ، ذَرو ، قَلَمُ ، سَبَقُ

ميوي کي ثَمَرُ سَڏِبو آھي.

ميوي ذَرو ڏي.

قَلَمُ وَٺُ ، سَبَقُ لِکُ.

طوطو

ظالِمُ

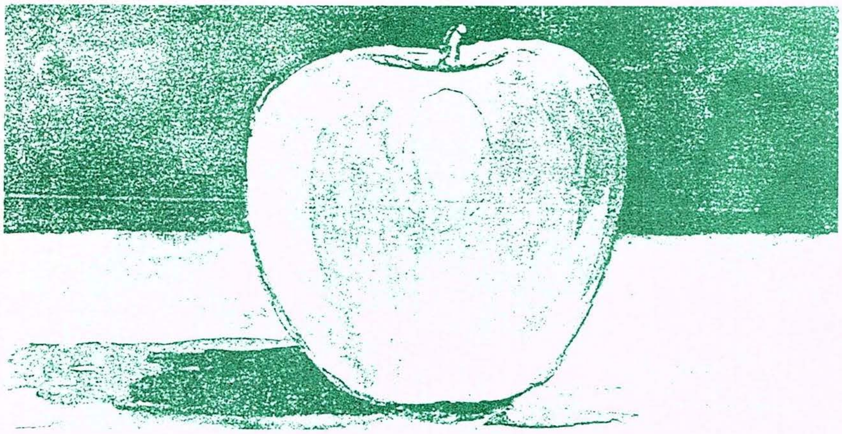
غالِيچو

طوطو، ظالِمُ، غالِيچو، ظُلمُ

طوطو ٻولي ٿو.

ظالِمُ طوطي جا پَرَ پَٽي ٿو.

غالِيچو ڍِڳُ، ڏاڍو سُنھو آھي.

صُوفُ

صُوفُ

ٽُوتَ

ٽُوتَ

صُوفُ، ٽُوتَ، بُوٽَ، صاف

مُورِي، ٽُورِي، ڪَدُو

صُوفَ سُٺا آهن.

ٽُوتَ مِٺا آهن.

بَدَنُ صاف رَکُ.

حَوضُ

حَوضُ

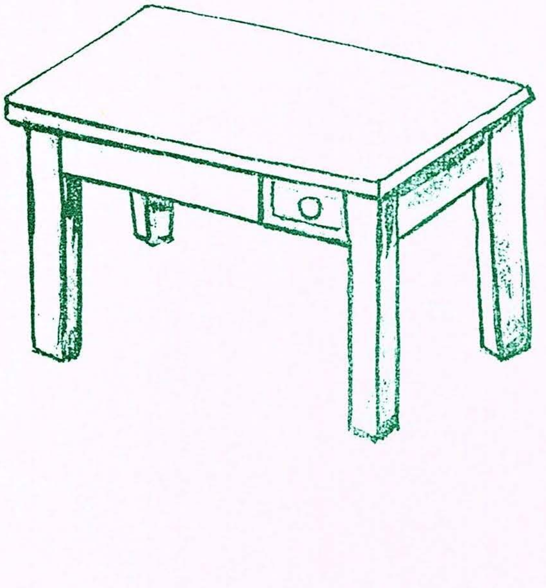
فَوجَ

فَوجَ

حَوضُ ، شَوقُ ، فَوجَ ، مَوجَ ، دَورُ

حَوضُ پرِ ، ثَوابُ كَٽُ.

شَوقُ رَكُ ، ڪِتابَ جو دَورُ ڪَرِ.

مَيز

ع ي ذ ڪ

عَينڪ

مَيز، عَينڪ، بيتُ، خَيراتُ

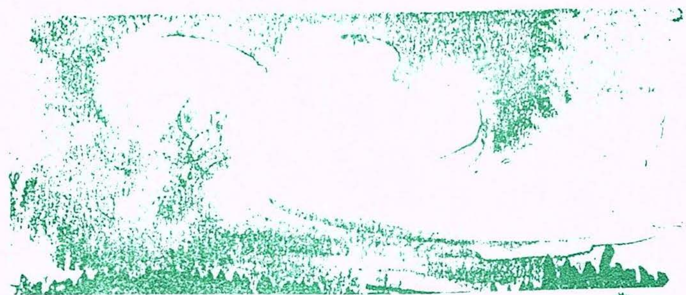
مَيزَ تي عَينڪَ رَکي آهي.

فَقِيرَ کي خَيراتُ ڏي.

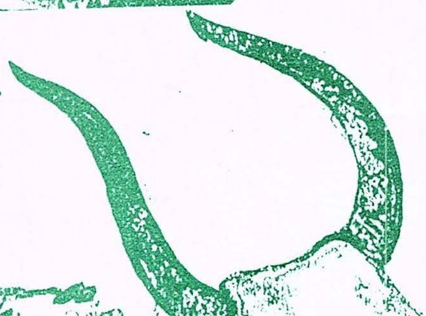
شاهَ جا بيتَ يادِ ڪَرِ.

ڄ

ڙ

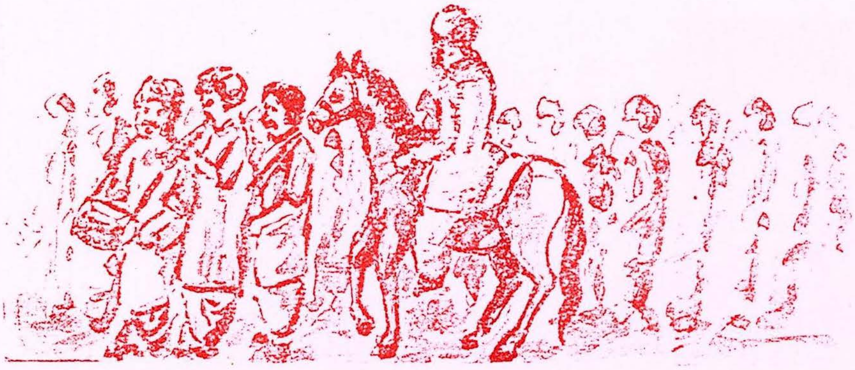
ڳ

ڻ

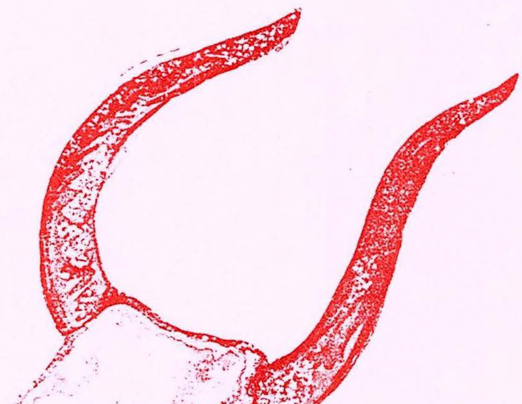

ء

جَڄَ

جَڄَ، ٿَڄُ، پَڄُ، وَڄُ
ٻَڄُ، ڇَڄُ، ڪَڄُ، اَڄُ

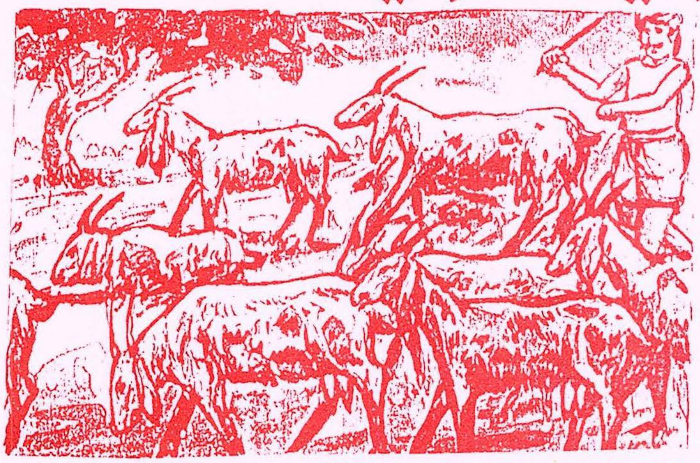
سِڱَ

سِڱَ، ٻِڱَ، ھِڱَ
مَڱَ، مُڱَ، سَڱَرَ
آڱُرِ، اَڱَرَ، اَڱارو

جھڙُ

جھڙُ، ٿڙُ، ڳڙُ، ماڙِي، واڙِي

ڌَڻُ

ڌَڻُ، وَڻُ

ماءُ

ماءُ، ڀاءُ، ڪاءُ، جاءِ، ڳاءِ

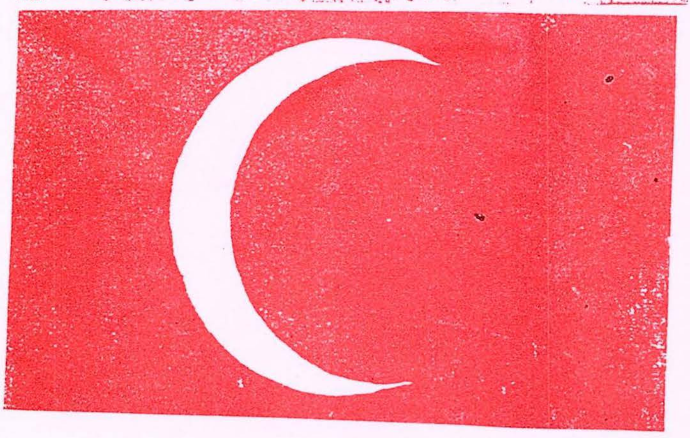
پائِڻُ، ڪائِڻُ- طوطو ميوو کائي ٿو.

ڪانءُ

نانگُ

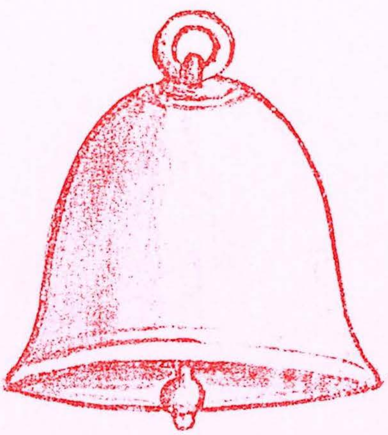
چنڊُ

ڪانءُ ٿانءُ

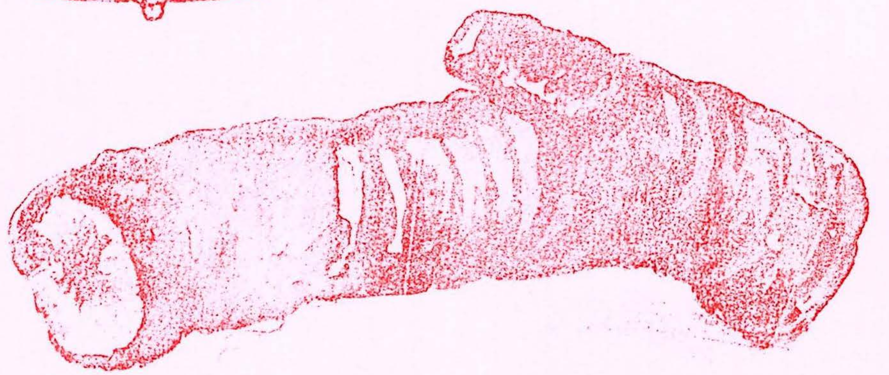
نانگُ راندِ چَنڊُ اَنبُ ڏَنگُ

ڪانءُ جو رَنگُ ڪارو آهي.

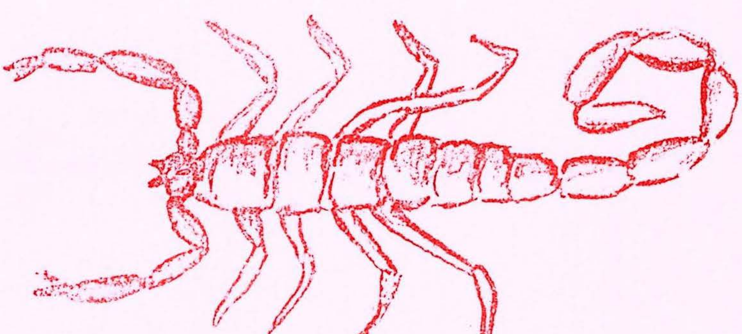
نانگُ ڏنگي ٿو.

گِهنڊُ

بُنڊُ

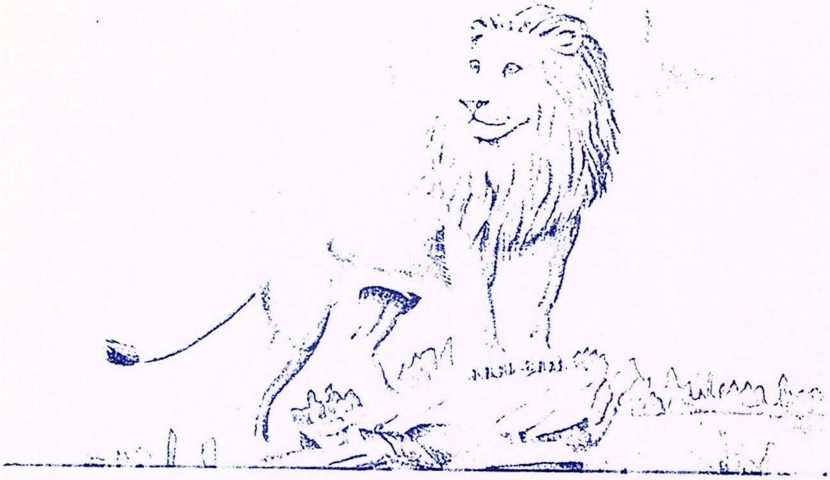
وِڇُون

گِهنڊُ بُنڊُ وِڇُون ڄمُون

گِهنڊُ وَڄي ٿو.

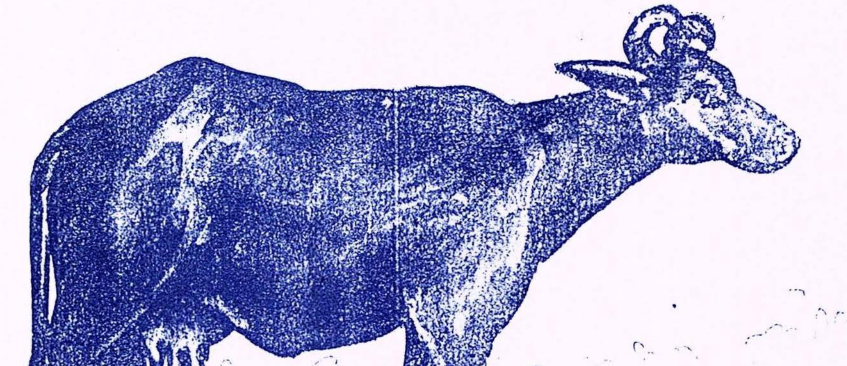
بُنڊُ ڏِنگو آهي.

وِڇُون ڏنگُ هَڻي ٿو.

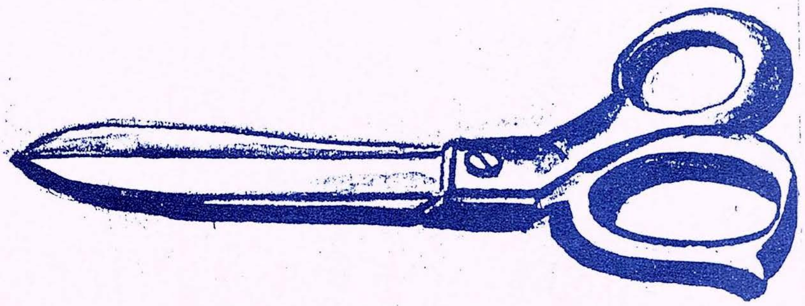
شِينهُن

شِينهُن ڏِينهُن مِينهُن پِينگهَ

مينهِن

مينهِن، ڏينهُو
شِينهُن گَجي ٿو.
مينهِن جو کِيرُ پِيءُ.

ڪَينچِي

ڪَينچِي بَينچَ

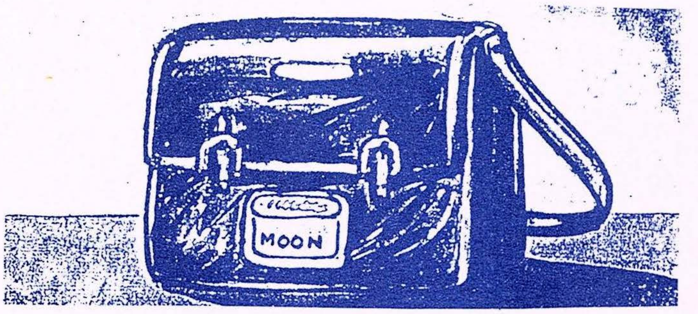
چَونرِي

چَونرِي ، ڏَونرو

ڪَينچِي مون کي ڏي.

اسان بينچ تي ويھُون ٿا.

چَونرِي ڏَونري سان پَرِ.

ٿيلهو

سَنهي ڇوڪِري

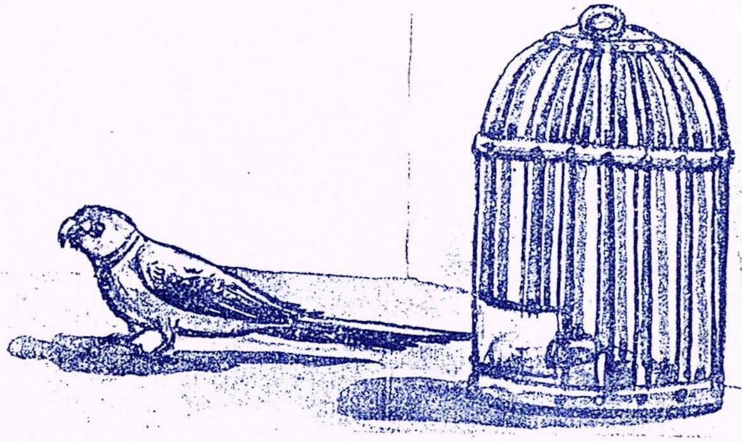
پوڙهو ماڻهو

سَوير سُمهُ

سَبَقُ پَڙهُ ، گهوڙي چَڙهُ.

سَويرَ سُمهُ ، سَويرَ اُٿُ.

پَکِي ۽ پڃِرو

پڃِري ۾ پَکِي

۾ ، ۽

چوکَرُ ۽ چوکِري پَڙهَڻَ وَڃَنِ ٿا.

گِلاسَ ۾ پاڻِي آهي.

گِلاسَ ۾ گوڙُنَ کَڃي

واهَ. مان گهِڙُونَ تَکِڙو پَڙهي ٿو وَڃان.

اَگَرَ بِهِ سُنا ٿو لِکان.

پڙهندڙ نَسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻِڪَ ”لُڙهندَڙ نَسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندَڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، ڇُرندڙ، ڪِرَندڙ، اوسيئڙو ڪَندَڙ، ياڙي، ڪاٺُو، ياڄوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سڀني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان ڪڻي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعنيٰ e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌَڻ، ويجهَڻ ۽ هِڪَ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻِڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پڙهندڙ نَسل (پَنَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهڙي دعوىٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَنَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہ ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طَرَح وڻن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اُهڙيءَ طرح پَڙهندڙ نَسُل وارا پَنَ بہ مختَلِف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳِئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، ٻَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. ٻين لفظن ۾ پَنَ ڪا خُصوصيِ ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَنَ پاڻ هِڪَٻِئي جي مدد ڪَرڻ جي اُصولَ هيٺ ڏي وَٺُ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَنَن پاران ڪتابن کي ڊِجِيٽائِيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجِيٽائِيز ڪرڻ کان پو ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَن کي ڪُليل اڪرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڌِ کان وَڌِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳِئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪَنهن بہ رُڪاوٽ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، جاڻَ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.
... ...
جڻ جڻ جاڙ وڏي ٿي جَڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا:
ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موتي مَنجهہ پهاڙ ڇُپن ٿا:
... ...
ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن:
گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن........
... ...
هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،
جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!
مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،
جنهن رڻَ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ -

اِن حسابَ سان اڄڪلهہ جي حالتن ۾ ... اِن حسابَ سان اٽڃاٽائي کي پاڻَ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاٽي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ ناداني‎ءَ جي نشاني آهي.

پَنَ جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻَ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪڃي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اٽڃاڻ ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي جوءِ چالاءِ ۽ ڪينئن جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوٺ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽٽر گهرج necessity unavoidable سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻَ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ياکِي پائي چيو تہ ”منهنجا ياءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)